

Overflade- behandling i dag

- udviklingen i OB og anvendelsesmuligheder

AF CHARLOTTE NYENG
Dansk
Overfladebelægning
cn@dob.dk

Overfladebehandling (OB) har gennem mange år været anvendt til vedligeholdelse af veje på det kommunale vejnet. Det er en kendt vedligeholdelsesmetode, men også en metode, som desværre ikke bliver anvendt helt i samme grad som tidligere. Og det er en skam – både for det danske vejnet og for kommunernes økonomi.

Der er nemlig flere måder og flere steder hvor

overfladebehandling kan anvendes. Udgangspunktet for anvendelse af overfladebehandling på de kommunale veje er, at belægningen bliver udlagt på et GAB bærelag, et forstærkningslag eller blot en slidt asfaltvej, der er begyndt at udtørre.

Hvor anvendes overfladebehandling

Overfladebehandling bliver i forbindelse med kommunale driftsopgaver primært anvendt på kommu-

HVAD ER EN OVERFLADEBEHANDLING (OB):

- En overfladebehandling er et slidlag.
- Et lag bindemiddel bliver udlagt, hvorefter der udlægges et eller to lag sten i relevante fraktioner (Primært 5/8 mm samt 2/5 mm).

Helnæsvej, Assens Kommune.
Enkelt OB udført med højmodificeret og 5/8 mm
Stenungsund og Diabas granitskærver.

nens landeveje. Her er der tale om både store og små landeveje, idet bindemidlet og stensammensætningen er den afgørende faktor for, hvor den anvendes.

Belægningen kan også anvendes på by- og boligveje afhængig af trafikallet på den enkelte strækning. Udfordringen med driften af boligveje kan være den begrænsede plads til nyt slidlag grundet kantstenslysning etc. Her kan en OB være en mulighed med de begrænsninger, der måtte være.

I forbindelse med både drifts- og anlægsopgaver kan OB anvendes på pladser og stier. OB kan udføres i et udvalg af farver, hvilket giver arkitektoniske muligheder og en naturlig tilpasning til omgivelserne.

Udviklingen i bindemidler til overfladebehandling

Overfladebehandling har en lang historie bag sig, og for bare 6-8 år siden var det primære anvendte bindemiddel til overfladebehandling cutback bitumen. I en cutback bitumen er bitumen opløst i et organisk opløsningsmiddel f.eks. af typen terpentin. Ved udlægning blev cutback bitumen opvarmet til ca. 160°, og store dele af opløsningsmidlet fordampede under udlægningsprocessen.

Tilbage i 2015 blev der udlagt ca. 6 mio. m² OB, og 75 % af denne blev udlagt med cutback bitumen.

Der er heldigvis sket en markant udvikling på det område. Ikke én m² overfladebehandling bliver i dag udført med cutback bitumen. I dag er det mest anvendte bindemiddel til vejdrift bitumen emulsion, som er bitumen "iblandet" vand. Emulsion opvarmes til ca. 70° ved udlægning i modsætning til de 160° ved cutback bitumen. Anvendelse af emulsion har dermed reduceret de gener, der var ved anvendelse af cutback bitumen, til for-

Gestenevej, Vejen Kommune. Enkelt OB udført med emulsion og 5/8 mm Vikan granitskræverer. >>

del for klimaet, arbejdsmiljø og kvaliteten af overfladebehandling.

Der anvendes også andre bindemiddeltyper til OB. Blandt andet anvendes bitumen, der er tilsat bio-olie, og et plantebaseret transparent bindemiddel Vegecol.

Fælles for de nævnte bindemidler er, at de er miljørigtige og giver et bedre arbejdsmiljø.

Markante fremskridt generelt

Udviklingen i bindemidler har medført markante fremskridt med en gavnlig effekt på miljø, bæredygtighed og på kvaliteten af overfladebehandling.

Her kan bl.a. nævnes:

1. Emulsion til overfladebehandling bliver ved udlægning opvarmet ved lavere temperaturer (70°) end tidligere anvendte cutback bitumen (160°).
2. Ingen fordampning af opløsningsmidler, hvilket er til fordel for klima og arbejdsmiljø.
3. Udlægningsprocessen af granitskærver

og bindemiddel foregår i én samlet arbejdsgang, og det skaber dermed hurtigere vedhæftning mellem skærver og emulsion. Det efterlader kun en meget begrænset mængde af skærver, som kan fjernes langt hurtigere end tidligere set.

4. Emulsion giver en bedre forankring af skærverne, og flere veje udføres i dag med 5/8 mm granitskærver, hvor det tidligere var en 8/11 mm. Det danner en tættere og mere støjreducerende belægning.

5. Brug af nyere udviklet udlægningsmateriel medfører et mindre forbrug af sten. Med den positive udvikling, der er sket indenfor overfladebehandling, er der ingen grund til ikke at gøre brug af overfladebehandling til driften af det danske vejnet. Med overfladebehandling udlagt på de rigtige strækninger forlænges vejens levetid på en god, hurtig og økonomisk fordelagtig måde.

Det er dyrere at lade vejen forfalde end at anvende en god og holdbar løsning. ●

FORDELE VED EN OVERFLADEBEHANDLING:

- Tætner og forsegler underlaget.
- En fleksibel belægning, som er velegnet til at lukke revner i vejen.
- Forlænger levetiden på eksisterende belægning.
- Alle bindemidler kan modificeres og dermed tilpasses vejens trafikbelastning.

TYPER AF OVERFLADEBEHANDLING:

- Enkelt OB – til udtørrede veje eller veje med GAB/forstærkningslag.
- 1½ OB – som enkelt, men med to fraktioner af sten.
- Sandwich OB – til meget revnede/krakelerede veje.
- Plet OB – til partielle skader på vejen - udføres i felter.